

**ENCICLOPEDIA
ARGEȘULUI
ȘI
MUSCELULUI
VOLUMUL I
A-C**

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ *DINICU GOLESCU* ARGEȘ

PITEȘTI, 2010

ENCICLOPEDIA ARGEȘULUI ȘI MUSCELULUI
VOLUMUL I
A – C

**EDITORI: CONSILIUL JUDEȚEAN ARGEȘ, UNIVERSITATEA
DIN PITEȘTI, CONSILIUL LOCAL PITEȘTI,
CLUBUL ENCICLOPEDIȘTILOR DIN ARGEȘ-MUSCEL**

COLEGIUL REDACȚIONAL

Coordonator: Prof. univ. dr. Petre **POPA**

Redactori responsabili: dr. Octavian Mihail **SACHELARIE** (Volumul I); ing. drd. Ileana **BĂLAN** (Volumul II); dr. Spiridon **CRISTOCEA** (Volumul III); dr. Filofteia **PALLY** (Volumul IV).

Redactori de specialitate:

- Domni, doamne, domnițe, regi, regine: dr. Vasile **NOVAC** (V.N.), dr. Claudiu **NEAGOE** (C.N.);
  - Academicieni: Silvestru **VOINESCU** (S.D.V.), dr. Petre **POPA** (P.P.);
  - Oameni politici și de stat: dr. Spiridon **CRISTOCEA** (S.I.C.), dr. Sevastian **TUDOR** (S.T.);
  - Ierarhi, instituții eclesiastice, comunități etnice: Silvia **POPESCU** (S.P.);
  - Prefecți, instituții județene, funcționari de stat: Ion **BULACU** (I.T.B.), Manole **BIVOL** (M.B.);
  - Primari, instituții urbane, funcționari publici: Teodor **MAVRODIN** (T.M.), Nicolae **MOISESCU** (N.I.M.);
  - Parlamentari, cercetători în științe agricole, unități specializate în domeniu: dr. Constantin **BUDAN** (C.D.B.);
  - Scriitori, asociații literare: Marian **STOICA** (M.S.), Margareta **ONOFREI** (M.M.O.);
  - Muzicieni, instituții și formații muzicale: Lucreția **PICUI** (L.P.);
  - Plasticieni, instituții și asociații de artă: Simona **NAGÎȚ** (S.N.);
  - Generali, instituții militare: dr. Gheorghe **NICOLESCU** (G.I.N.), dr. Vasile **NOVAC** (V.N.);
  - Martiri postbelici, asociații memoriale: dr. Ilie **POPA** (I.I.P.), drd. Remus Petre **CÎRSTEA** (R.P.C.), Zicu **IONESCU** (Z.I.);
  - Structuri politice, administrative și obștești actuale: Dănu **BICA** (D.B.), Marius **POSTELNICESCU** (M.I.P.); Dumitru **DRĂGUȚ** (D.D.);
  - Universitari, instituții de învățământ superior: drd. Ileana **BĂLAN** (I.A.B.), Mariana **SÂRBU** (M.C.S.), dr. Ioana Iulica **VOICU** (I.I.V.);
  - Cercetători în științe exacte: dr. Radu **GAVA** (R.G.), dr. Elena **HEROIU** (E.H.);
  - Cercetători în științe umaniste: dr. Octavian Mihail **SACHELARIE** (O.M.S.);
  - Istorici, mari proprietari funciari și demnitari medievali: dr. Spiridon **CRISTOCEA** (S.I.C.), drd. Radu **OPREA** (R.O.);
  - Arhitecți, instituții de profil: Alexandru **MULȚESCU** (A.M.);
  - Constructori, edificii, zone rezidențiale: Grigore **POPESCU** (G.P.), Dumitru **GHERASOIU** (D.I.G.);
  - Juriști, instituții juridice: dr. Dumitru **VĂDUVA** (D.V.), dr. Iulia **BOGHIRNEA** (I.F.B.), Aurelian **DIANU** (A.A.D.);
  - Medici, instituții medicale: Constantin **CAPĂȚĂ** (C.C.);
  - Actori, instituții și activități teatrale: Ion **FOCȘA** (I.F.);
  - Întreprinzători tradiționali, economiști: dr. Tiberiu Cristian **AVRĂMESCU** (T.C.A.), Ion **BĂDESCU** (I.G.B.), Gheorghe **HERA** (G.H.);
  - Industriași, manageri contemporani, inovatori, inventatori: Ion **PIETRĂREANU** (I.D.P.);
  - Diplomați de carieră, oameni actuali de afaceri: Ion Marius **MOTREANU** (I.M.M.);
  - Folcloriști, instituții și oameni de cultură: Constantin **CÂRSTOIU** (C.G.C.), Adriana **LUNGAN** (A.L.);
  - Mari proprietari funciari din etapele modernă și contemporană, fermieri, arendași: Ion **ȘTEFAN** (I.I.Ș.);
  - Familii argeșene și muscelene importante: dr. Filofteia **PALLY** (F.P.), dr. Nicolae **LEONĂCHESCU** (N.P.L.);
  - Cadre didactice, instituții preuniversitare: dr. Ion M. **DINU** (I.M.D.), Dumitru **GHERĂSOIU** (D.I.G.), Constantin **VĂRĂȘCANU** (C.V.);
  - Ziariști, publicații, tipografii: Ilie **BARANGĂ** (I.I.B.), Virgil **MARTINESCU** (V.G.M.), Constantin **SIMAN** (C.S.);
  - Edituri, maeștri fotografi, traducători, realizatori *media*: Iuliana Elisabeta **CIUCĂ** (I.E.C.);
  - Sportivi, cluburi, baze, asociații: dr. Nicolae **MIHĂILESCU** (N.M.), Liviu Valentin **MOTREANU** (L.V.M.);
  - Localități, glosar argeșean selectiv: Grigore **CONSTANTINESCU** (G.C.), Eugenia **CONSTANTINESCU** (E.C.);
  - Hidronime, oronime, toponime, rezervații naturale: Ion **BĂCANU** (I.S.B.), Valeriu Florian **ALEXIU** (V.F.A.);
  - Varia: Nicolae **BADEA** (N.B.), Manole **BIVOL** (M.B.), Constantin **BUDAN** (C.D.B.), Gheorghe **CHIȚA** (G.F.C.), Eduard Ionuț **FÎȘCĂ** (E.I.F.), dr. Nicolae **LEONĂCHESCU** (N.P.L.), Nicolae **NECȘOIU** (N.N.), dr. Filofteia **PALLY** (F.P.), dr. Petre **POPA** (P.P.), Silvia **POPESCU** (S.P.), Vintilă **PURNICHI** (V.P.), Răzvan Silviu **RUDI** (R.S.R.), dr. Adrian **ȘIMON** (A.Ș.).
-

**ENCICLOPEDIA
ARGEȘULUI
ȘI
MUSCELULUI
VOLUMUL I
A-C**

Cuvânt înainte: **dr. Octavian Mihail SACHELARIE**
Studiu introductiv: **prof. univ. dr. Petre POPA**

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ *DINICU GOLESCU* ARGHEȘ

PITEȘTI, 2010

Coperta I: Efigia Județului Argeș (2010)

Coperta IV: Cuvinte despre Argeș și Muscel

Titularii proiectului: BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ *DINICU GOLESCU* ARGEȘ;
BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII DIN PITEȘTI; MUZEUL JUDEȚEAN ARGEȘ;
MUZEUL VITICULTURII ȘI POMICULTURII GOLEȘTI

Consultant științific: prof.univ.dr. Nicolae LEONĂCHESCU

Parteneri media: *ARGEȘUL* (director Mihai GOLESCU), *ATITUDINE ÎN ARGEȘ*
(director, Spiridon VOINESCU)

Caseta CIP. Biblioteca Națională a României

- Documentariști: Vergil CALCIU, Daniela CALOTĂ, Iuliana Liliana COROȘ, dr. Gheorghe CREMENESCU, Gheorghe CREȚU, Ion DICU, Paul DICU (1926-2008), Vasile DUMINICĂ, drd. Jean DUMITRAȘCU, Maria DUMITRESCU, Ion FÎNTÎNERU, Cornelia FOTA, Mihaela FULGEANU-MATEI, Mihai GOLESCU, Nicolae GEORGESCU, Marian GHIȚĂ, Gheorghe GOMOIU, dr. Mihai IANCU, Magdalena IOAN, Antonia IONIȚESCU, Viorica MĂNĂTUICĂ, Gheorghe MĂNDIȚĂ, Mihai Constantin MITRACHE, Ioana NECULA, dr. Marin NIȚULESCU, Cristian OTOBĂCU, Ion PĂTRAȘCU, dr. Dan PINTILIE, drd. Cornel POPESCU, Ion I. POPESCU, Maria Magdalena ROȘOIU, Gheorghe SANDU, drd. Doru Gabriel STAN, Dana STANA, dr. Ștefan ȘTEFĂNESCU, dr. Ștefan TRĂMBACIU, Daniela TRICĂ.
- Redactor tehnic: ing. drd. Mihaela VOINICU, Petre Daniel BUCȘAN.
- Secretariat general: Iuliana Elisabeta CIUCĂ, Eduard Ionuț FÎȘCĂ, Cristina DUICU.
- Culegere computerizată: Oana Adriana ANTONESCU, Marina APOSTOL, Dan ARSENE, Traian BRÎNARU, Adrian Nicolae COMAN, Magdalena DINU, Ionel DOBRE, Diana GRIGOR, Elena HEROIU, Iulian MARICA, George MARIN, Georgeta Elena NICOLESCU, Mihai OPROESCU, Iuliana Lucia POPESCU, Gabriel TUDOSE, Aurelian Nicolae ZAMFIR.
- Lectori: Ion I. POPESCU, Aurelia Ioana POPESCU, Gheorghe CHIȚA

Mulțumiri pentru: Constantin BĂRBULESCU, Dumitru CÂRSTEA, Nicolae COZLOVSCHI, Mircea CRĂCIUN, Cristian DANEȘ, Virginia DRAGNEA, Mihail GHIȚESCU, Vasile GHIȚESCU, Ion HIRU, Dumitru ILIE, Liliana Teodora MARINESCU, Vasile NEGOESCU, Marius OLTEANU, Romulus POPESCU, Constantin ROTĂREASA, Ion STAN, Vasile TUDOR.

Consilieri editoriali: Eduard Ionuț FÎȘCĂ (A); Ion Marius MOTREANU (B); Oana Adriana ANTONESCU, Adrian Nicolae COMAN (C)

Toate drepturile asupra volumului I (A-C) aparțin Bibliotecii Județene *Dinicu Golescu* Argeș, Pitești, **Error! Hyperlink reference not valid.**

CUVÂNT ÎNAINTE

Dr. Octavian Mihail Sachelarie
Director,
Biblioteca Județeană *Dinicu Golescu* Argeș

Instituția noastră *centenară* a anunțat public, la *Ziua Cetății*, Pitești, 20 mai 2008, dar și prin *site*-ul propriu, asumarea unui proiect cultural de anvergură, respectiv, colaborarea la editarea lucrării intitulate *Enciclopedia Argeșului și Muscelului*. Beneficiind de *girul* Consiliului Județean Argeș, Universității din Pitești, Consiliului Local Pitești, împreună cu Biblioteca Universității din Pitești, Muzeul Județean Argeș, Muzeul Viticulturii și Pomiculturii Golești, ne-am implicat nemijlocit în realizarea acestui demers, considerat, pe bună dreptate, o provocare ilustrând valențe naționale și continentale, aparținând primelor decenii ale secolului XXI.

Acum, la mijlocul anului 2010, suntem în măsură să vă prezentăm *Volumul I* din *Enciclopedia Argeșului și Muscelului*, cuprinzând paginile de identificare, studiul introductiv și *literele A-C*, care înscriu aproape 1 000 de enunțuri referitoare la: persoane importante, familii renumite, localități, instituții, asociații, publicații, entități geografice, istorice, spirituale.

Momentul se circumscrie preocupărilor având factură enciclopedică, promovate, constant, de Biblioteca Județeană *Dinicu Golescu* Argeș. Dintre nuanțările acestei *profesii de credință*, amintesc, selectiv, două aspecte esențiale: fondul de carte și reuniunile tematice.

Astfel, la 1 iunie 2010, instituția noastră pune la dispoziția cititorilor peste 426 000 de unități, toate titlurile fiind postate virtual, inclusiv pe *internet*. Consultând cataloagele clasice, ori accesând www.bjarges.ro, se va constata, o dată în plus, caracterul enciclopedic al potențialului propriu, cu trimitere la cele mai variate domenii, de la literatură beletristică, la divertisment. Un loc aparte îl ocupă seriile și colecțiile de documente, manuscrisele, cartofilia, fototeca, lucrările de sinteză, precum și *cartea veche*, integrată patrimoniului cultural național.

În consens cu asemenea direcționări, am transformat spațiile publice ale bibliotecii în locații pentru derularea unor reuniuni atractive, sugerând o tematică enciclopedică, specifice segmentelor cărturărești, didactice, editorialiste, eclesiastice, etnografice, tehnice, manageriale și de marketing, sau artelor vizuale. Se dezvoltă, așadar, un parteneriat interactiv cu structuri apropiate ca profil, ori asociative, inclusiv patronale.

Continuând tradiția, amplificată substanțial după 8 martie 2003, când s-a dat în folosință noua clădire, încurajăm generos lansarea unor creații reprezentative ale scriitorilor,

plasticienilor, criticilor și istoricilor literari, monografiștilor, gazetarilor, memorialiștilor, colecționarilor. Aspectele aduse în prim-plan favorizează apropierea instituției noastre de mijloacele *media*, insistente și incisive în casele tuturor contemporanilor.

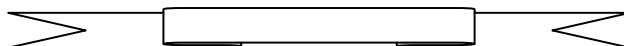
O atare *carte de vizită*, creionată fugar, complementară altor motivații obiective, ne-a permis să devenim principalul suport documentar și logistic, necesar elaborării enciclopediei invocate. Consolidăm, astfel, experiența anterioară, întrucât, deseori, ne-am aflat la originea realizării mai multor opere fundamentale, inspirate din realitățile acestor locuri, ale căror titluri sunt listate în bibliografia selectivă a volumului de față.

Enciclopedia Argeșului și Muscelului, inițiativă oportună a coordonatorului lucrării, profesorul universitar dr. Petre POPA, cunoscut istoric, pedagog și om de cultură, susținut îndeaproape de redactorii responsabili, redactorii de specialitate, tehnoredactori, documentariști, lectori, operatori, înscriși în *casetele tehnice*, a polarizat dorința de colaborare a mai multor autori cu experiență, dar și a unor tineri cercetători, mai ales din instituția noastră, constituind, împreună, o adevărată *echipă interdisciplinară*, bazată pe onestitate, colegialitate, onorabilitate.

În perioadele imediat următoare se vor definitiva, treptat, celelalte volume, intermediare de: Biblioteca Universității din Pitești (**D-K**); Muzeul Județean Argeș (**L-R**); Muzeul Viticulturii și Pomiculturii Golești (**S-Z**). După comunicarea virtuală, se preconizează tipografierea raportată la o paginație adecvată lucrărilor de acest gen.

Utilizatorii informațiilor actuale, difuzate în premieră absolută, încă din martie 2009, de Biblioteca Județeană *Dinicu Golescu* Argeș, Pitești, str. Victoriei, Nr. 18, sunt invitați să ne transmită în scris, ori e-mail: bjdgarges@gmail.com, consemnând și elemente de contact, sugestiile, completările sau observațiile personale, favorizând, astfel, continuarea elaborării ***Enciclopediei Argeșului și Muscelului***.

Pitești, 15 iunie 2010

SPIRITUL ENCICLOPEDISMULUI ȘI ARGEȘUL

Realizarea unei ample lucrări de factură enciclopedică este, pentru autorii implicați într-un asemenea proiect, o adevărată *piatră unghiulară* a experienței lor editoriale. Ca principiu, modalitatea tratării unitare a domeniilor tematice a apărut relativ târziu, comparativ, bunăoară, cu sfera de cuprindere *segmentială* a descripțiilor clasice.

Din acest unghi de vedere, principiul inedit a dezvoltat *Școala enciclopedică franceză*, structurată în cea de-a doua jumătate a secolului XVIII, concomitent cu evoluția doctrinei *luministe*. Inițiatorul demersului privind elaborarea unui *dicționar polivalent*, de mari proporții, reprezentativ pentru cultura universală a timpului, a fost renumitul filosof, scriitor și estetician Denis Diderot (1713-1784), autor al unei vaste literaturi, din care se detașează titlurile: *Cugetări asupra interpretării naturii* (1753); *Călugărița* (1760); *Nepotul lui Rameau* (1772); *Jacques fatalistul* (1773); *Saloanele* (1781).

Printre colaboratorii săi, suficient de convingători în sensul spiritualității dialectice, se regăsesc importanți *corifei* europeni, în primul rând, matematicianul filosof Jean le Rond D'Alembert (1717-1783), care a elaborat *Discursul preliminar*, dar și un cuprinzător *Tratat de dinamică*, legistul fundamentalist Charles de Secondat, Baron de Montesquieu (1689-1755), gânditorul analist Paul Henri Dietrich, Baron d'Holbach (1723-1789),

numeroase alte personalități continentale.

Denumită *Enciclopedie sau dicționar rațional al științelor, artelor și meșteșugurilor*, uzual, *Enciclopedia franceză*, lucrarea a fost editată în perioada 1751-1780, având 35 de volume. Considerată *monument* al gândirii moderne, opozantă sensurilor medievisticii ignorante, *Enciclopedia franceză* demonstrează oportunitatea interferenței științelor cu viața socială și civică a națiunilor, relevă modalitatea pragmatică de a analiza, prin sinteze comparatiste, evoluția umanității, surprinde acțiunile novatoare ale etapei amintite, direcționează perspectiva.

Arhetipul enciclopedismului francez s-a extins, treptat, în toate statele occidentale, ulterior și pe alte coordonate geografice. Așa, de exemplu, importanță majoră prezintă *Enciclopedia americană*, apărută la mijlocul secolului XIX, dar și cele din Germania, Rusia, Marea Britanie. Acum, majoritatea covârșitoare a comunităților importante ale *Mapamondului* oferă cititorilor, inclusiv prin modalități *virtuale*, un relevant *conglomerat* de informații, având nuanță generalizatoare. Cu deosebire, în perioada interbelică s-au nuanțat, editorial, lucrările de mari proporții, acceptându-se apariția acestora pe domenii, litere sau alfabetic, indiferent de explicitarea enunțurilor. Aspectul denotă un relevant *dinamism* al multitudinii realizărilor umane, prevalând creația și domeniile productive, unde lectorii pot găsi, într-un spațiu cât mai condensat, informații *globale*, sau pentru anumite domenii existențialiste.

Referindu-ne la cataloagele Bibliotecii Județene *Dinicu Golescu* Argeș, instituție reprezentativă a României contemporane, acestea listează numeroase titluri de enciclopedii tradiționale sau contemporane, așa cum sunt: *The Encyclopedia Britanica, I-XXIX*, London, 1929; *Encyclopedie Française, I-XVII*, Editura *Larousse*, Paris, 1937; *The Encyclopedia Americana, I-XXX*, New York, 1976; *Encyclopedia Universalis, I-XXX*, Paris, 1993; *Enciclopedia Australiei și Oceaniei*, București, 2002; *Enciclopedia Americilor*, București, 2003; *Enciclopedia popoarelor: Africa, America, Asia și Oceania*, București, 2006; *Encyclopedia Judaica, I-XXII*, Detroit, 2007. Asemenea volume întâlnim, totodată, la Biblioteca Universității din Pitești, bibliotecile municipale și orășenești, muzee, arhive, ori în portofoliul unor intelectuali de prestigiu din Argeș-Muscel.

În ceea ce privește preocupările autohtone, un semnal autentic îl oferă inițiativele editoriale enciclopedice ale profesorului bănățean Constantin Diaconovici Loga (Caransebeș, 1 noiembrie 1770 – Buda, 12 noiembrie 1850). Apoi, la 7 februarie 1895, conducerea *Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (Astra)*, cu

sediul la Sibiu, hotărăște elaborarea și publicarea *Enciclopediei române*, coordonator, Corneliu Diaconovich (1859-1923), prim-secretar al acestui for. Cartea apare în trei volume (1898-1904), fiind realizată prin „*conlucrarea reprezentanților literari ai tuturor țărilor și ținuturilor locuite de români*”. Precizăm faptul că autorul, Corneliu Diaconovich, era un cunosător avizat al enciclopedismului occidental, editând la Budapesta și Viena, apoi la Sibiu, periodicul *Rumänische Revue* (iulie 1885-decembrie 1904).

Peste 25 de ani, în 1929, Lucian Predescu, născut la Iași în 1907, finaliza, *Enciclopedia Cugetarea. Material românesc, oameni și înfăptuiri*, operă tipărită în Capitală (1940). Reapare, la București, în 1999. Tot în perioada amintită, Comitetul de Redacție al Enciclopediei Române de la Cluj, publică *Minerva. Enciclopedia română* (1930). Apoi, în 1938-1943, se editează, la București, *Enciclopedia României*, patru volume, coordonator fiind sociologul, filosoful și esteticianul Dimitrie Gusti (1880-1955).

După 1970, s-au elaborat mai multe enciclopedii autohtone pentru diverse domenii, importantă fiind, printre altele, *Enciclopedia istoriografiei românești*, București, 1978, coordonator, academician Ștefan Ștefănescu; *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, București (1994 ~); *Enciclopedia domnilor români*, de Constantin Razachevici, București (2001 ~); *Enciclopedia geografică a României*, București, 2002, autor Dan Ghinea. Un succes incontestabil îl obține *Enciclopedia muzicii românești*, elaborată de Viorel Cosma, tipărită la București, în volume succesive, începând cu 2005. O altă lucrare de referință în bibliografia specială este *Enciclopedia marilor personalități din istoria, știința și cultura românească de-a lungul timpului*, apărută la București, serie inaugurată în 1999, continuată și astăzi. Toate aceste lucrări, având anvergură națională, fac deseori trimiteri la spațialitatea Argeș-Muscel.

Ca succesiune valorică, *enciclopediile* sunt urmate de *dicționare*, prefigurând tratarea tematică. Numeroasele tomuri prezintă, constant, segmente *disparate* de creație, ori informații *pluraliste*, referitoare, cu deosebire, la persoane.

Modelul concludent universalist îl constituie, fără îndoială, inițiativa francezului Pierre Larousse (1817-1875), cunoscut și apreciat pentru *colecțiile lexicografice* care îi poartă numele. În 1852, acesta fonda, la Paris, *Casa de Editură Larousse*, având ca prioritate tipărirea lucrărilor de factură enciclopedică. Primul succes de răsunet mondial rămâne *Grand dictionnaire du XIX siècle*, apărut în 17 volume (1865-1876).

În ceea ce privește noile dicționare *Larousse*, acestea au devenit, cu timpul, o practică

editorială frecventă. Interesant este, din punctul nostru de vedere, faptul că, într-o variantă apărută în Franța, la Paris (1925), coordonată de Claude Auge, intitulată *Dictionaires encyclopédiques généraux*, având, în prima parte, 1114 pagini care explică, sintetic, cuvinte sau expresii ale limbii franceze, iar cele următoare, până la 1762, făcând referiri la personalități și *geografii*, este amintită (p. 1609) așezarea: „*Pitesei ou Pitesti, v. de Roumanie, Valachie, sur l'Argesu: 20 000 h*”. Volumul din 1925 descrie România interbelică în 30 de rânduri, pe o coloană, la pagina 1649, reproducându-se și stema statului. Diverse consemnări fac, selectiv, mai multe dicționare europene, cu deosebire cele contemporane.

Astfel, *Meyers Neus Lexikon*, editat în Germania (Leipzig, 1974), aprecia: „*Municipiul Pitești este capitala județului Argeș din Sudul României (Muntenia). Are dezvoltată industria chimică, industria lemnului, industria textilă, industria constructoare de autoturisme, industria motoarelor electrice. Nod de cale ferată. Important centru cultural și urbanistic.*”

Comparativ cu primele serii *Larousse*, dicționarele tematice românești sunt ulterioare. Dintre acestea se detașează: *Dicționarul topografic și statistic al României* (1872), de Dimitrie Frunzescu; *Marele dicționar geografic* (1898-1902), de George Ioan Lahovari, Constantin I. Brătianu, Grigore Tocilescu; *Dicționarul de istorie veche a României* (1976). Există, de asemenea, mai multe tomuri complexe, așa cum este *Dicționarul enciclopedic*, tipărit la București în: 1962 (*Volumul I, A-C*); 1964 (*Volumul II, D-J*); 1965 (*Volumul III, K-P*); 1966 (*Volumul IV, Q-Z*). Înscriu, alfabetic: nume, localități, cuvinte, instituții, zona Argeș-Muscel regăsindu-se pasager.

În 1972, Editura Enciclopedică Română a oferit cititorilor primul *Mic dicționar enciclopedic*, având 1736 de pagini, compus, după modelul *Dicționarului general Larousse* (1925), din două compartimente: glosar, respectiv, persoane, așezări, publicații, foruri politice și administrative, în total, 77 000 de enunțuri, la care se adaugă alocuțiuni și expresii celebre, plasate, tipografic, între cele două secțiuni amintite.

Preocupările din acest domeniu s-au multiplicat, vizibil, în ultimele decenii. Selectăm: Ioan Albulescu, *Dicționarul personalităților românești ale științelor naturii și tehnicii*, București, 1982; Constantin Paul, *Dicționarul universal al arhitecților*, București, 1986; Vasile D. Malinschi, *Economiști la Academia Română*, București, 1990. O realizare importantă este reeditarea actualizată a *Dicționarului enciclopedic român*, amintit mai sus. Noua formă are șase volume, păstrează metoda *amalgamării* enunțurilor și a apărut, succesiv,

pe litere, în: 1993, 1996, 1999, 2001, 2004, 2006. S-a extins, totodată, practica elaborării de lucrări enciclopedice cu caracter zonal, referitoare, mai ales, la persoane remarcate în diferite sectoare, sugerând inclusiv scopuri comerciale, realizate atât în manieră *clasică*, dar și prin sistemul *internet*.

În ceea ce privește scrierile aferente zonei Argeș-Muscel, evidențiem, inițial, preocupările care se opresc asupra tradiționalității, ilustrând, prin raportare la nivelul informațiilor cunoscute, aspecte istorice, geografice, lingvistice, economice sau demografice, rolul unor personalități originare din această parte a României, alte detalii valoroase. Printre autorii reprezentativi, care au transmis asemenea realități, nominalizăm distinct, pe: Nicolae Iorga, Dan Simonescu, Constantin Giurescu, Sabina Cantacuzino, Ștefan Ștefănescu, Aurelian Sacerdoțeanu, Ioan Răuțescu, Augustin Z.N. Pop, Gheorghe Pârnuță, Nicolae Leonăchescu, Florian Tucă, Dan Zamfirescu.

La rândul lor, cei locali s-au oprit asupra unor domenii de referință, precum: Dumitru Udrescu (*Glosar regional*), Ion M. Dinu (*Dascăli argeșeni*), Silvestru Voinescu (*Academicieni*), Spiridon Cristocea (*Istorici*), Sevastian Tudor (*Oameni politici și de cultură*), Vasile Novac (*Generali*), Grigore Constantinescu (*Argeș. Dicționar etnocultural*), Ion Focșa (*Actori*), Jean Dumitrașcu (*Parlamentari*), Marian Stoica (*Scriitori*), Petre Popa (*Universitari*), Ilie Barangă (*Ziariști*), Zicu Ionescu și Remus Petre Cîrstea (*Martiri*); Constantin Anghel, Constantin Luca (*Sportivi*); Silvia Popescu, Marin Drăgușin, Silviu Buburuzan (*Tărâmul tăcerii*); Constantin Cârstoiu, Teodor Mavrodin, Gheorghe Nicolescu, Cornel Carp, Nicolae Rizescu, Octavian Mihail Sachelarie, Ion Nania, Paul Dicu, Ion Hurdubețiu, Dumitru Baci, Flaminu Mârtzu, Marin Manu Bădescu, Constantin Fulgeanu, Moise Mitulescu, Ștefan Trâmbaciu, Nicolae Moisescu, Ion Băcanu, Mihai Golescu, Ion Cruceană, Constantin Vărășcanu, Ion Boalcă, Vintilă Purnichi, Gheorghe Chița, Mircea Crăciun, Nadia Ciochină (*Oamenii cetății*), iar alții au elaborat monografiile comunale.

Continuă demersurile intelectualii argeșeni ai *noului val*, formați, succesiv, mai ales, la Facultatea de Științe Socio-Umane a Universității din Pitești, specializarea *Istorie*, înființată în 1997. Dintre acești, amintim, special, numele foștilor noștri studenți, primul volum din *Enciclopedia Argeșului și Muscelului*, respectiv: Ion Marius Motreanu, Vali Motreanu, Răzvan Silviu Rudi, Eduard Ionuț Fîșcă (redactori); Dan Arsene, Magdalena Dinu, Ionel Dobre, Diana Grigor, Antonia Ionițescu, Iulian Marica, George Marin, Ioana Necula, Cornel Popescu, Iuliana Lucia Popescu, Gabriel Tudose (documentariști și operatori). S-au alăturat, cu deplin succes, celorlalți specialiști din Biblioteca Județeană *Dinicu Golescu* Argeș:

Octavian Mihail Sachelarie (director), Mihaela Voinicu (director adjunct), Lucreția Picui, Simona Nagîț, Adriana Lungan, Iuliana Elisabeta Ciucă, Maria Magdalena Roșoiu, Oana Adriana Antonescu, Marina Apostol, Traian Brînaru, Adrian Nicolae Coman, Cristina Duicu, Georgeta Elena Nicolescu, Petre Daniel Bucșan.

Lipsește, totuși, în mare măsură, scrierile arșene referitoare la: constructori, arhitecți, manageri, ingineri, economiști, medici, juriști, actori, specialiști în științele agricole și tehnice, remarcați cu deosebire în etapa postbelică. Semnatarii paginilor propuse cititorilor vor analiza, cu certitudine, asemenea domenii, împreună cu alte informații majore privind timpurile trecute sau actuale.

Devine oportună, așadar, realizarea *Enciclopediei Argeșului și Muscelului*, inițiativă finalizată, cu succes, în mai multe județe sau municipii ale țării. Descrierile următoare direcționează, în premieră, pentru Argeș-Muscel, un atare deziderat, având ca principal punct de reper semnificația distinctă a acestor locuri, integrate evoluției generale a statalității autohtone și continentale.

*

* *

Actualul județ Argeș, denumire apropiată legendarului hidronim antic *Ordesos/Argesis*, are, prin unirea cu zona Muscel din 1950, peste 6 800 km², ceea ce reprezintă, aproximativ, 2,9% din suprafața de astăzi a României. Reședința oficială este municipiul Pitești. La Curtea de Argeș și Câmpulung, foste reședințe domnești, se află importante necropole voievodale și regale. După 1 ianuarie 2007, face parte din *Euroregiunea Sud (Muntenia)*, cu sediul la Călărași.

Din punct de vedere geografic, înălțimile munților Făgăraș, din Carpații Meridionali, unesc Argeșul, la nord, cu județele Sibiu și Brașov; crestele semețe ale Masivului Leaota, dealurile din Podișul Getic și o parte din Câmpia Română constituie *puntea* de est cu județul Dâmbovița; Câmpia Găvanu-Burdea îl mărginește, la sud și sud-est, cu județele Teleorman și Olt; *cumpăna de ape*, dintre râurile Argeș și Olt, îi conferă vecinătatea, spre vest, cu județele Vâlcea și Olt. Relieful, *asemănător unui uriaș amfiteatru*, se descifrează, predilect, de la nord spre sud, de la Vârful Moldoveanul (2 543 m.), până la șesurile aluvionare. Ținuturile

piemontane ocupă mai mult de jumătate din teritorialitatea amintită anterior. Pe văile săpate de ape în munți și dealuri, pe frumoasele plaiuri și muscele, de-a lungul drumurilor și șoselelor, precum și în plină câmpie, s-au constituit, de timpuriu, trainice așezări.

Viața materială și spirituală din Argeș-Muscel a *urcat*, prin secole și milenii, odată cu evoluția neîntreruptă a tuturor pământurilor autohtone. Nu este *zidire* mai veche sau mai nouă care să nu amintească personalitatea poporului român, strădaniile sale pentru independență, unitate, progres, civilizație. Aici a fost *Țara Ctitoriei*, leagănul formării statului feudal primordial, numit, frecvent, *Muntenia* sau *Valahia*; aici s-au aflat primele reședințe princiare, de la Curtea de Argeș și Câmpulung; de aici s-a emis prima stemă a Basarabilor, simbolizând începuturile domniei dinastice și întinderea stăpânirii sale, în veacul XIV, peste toată *geografia* neatârnată, inclusiv la nordul Gurilor Dunării.

Eforturile pentru menținerea structurilor noastre medievale s-au *centrat*, deseori, pe aceste locuri. Astfel, la 12 noiembrie 1330, voievodul Argeșului, Basarab I *Întemeietorul* (c. 1310-1352), a obținut victoria *emblematică* de la Posada, din *pripoarele* Perișanilor, despre care va aminti inclusiv cronicarul polon Martin Strykowski: „*Regele ungar Carol, ridicând război năprasnic asupra domnului muntean Basarab, fu bătut cu desăvârșire...astfel încât cu puțini ai săi abia a scăpat cu fuga*”. Apoi, la 10 octombrie 1394, oastea condusă de voievodul Mircea cel Bătrân (1386-1418) s-a confruntat cu armatele legendarului sultan otoman Baiazid (1389-1402), prima obținând, la Rovine, undeva, pe *câmpia de la sud de Pitești*, după cum opinează mulți analiști ai perioadei, un succes răsunător: „*A fost război mare, notează, în 1620, călugărul erudit Mihail Moxa, cât se întuneca văzduhul de mulțimea săgeților...și mai pierdu Baiazid oastea lui cu totul*”.

Documente ale secolului XVI au consemnat aspecte importante referitoare la rolul zonei Argeș-Muscel în vremea domnului Neagoe Basarab (1512-1521), cel care ne-a lăsat, printre altele, Biserica Episcopală de la Curtea de Argeș, aureolată cu *Balada Meșterului Manole*, precum și celebrele *texte filosofale* reunite sub genericul *Învățăturile*. Apoi, pe timpul voievodului Radu de la Afumați (1522~1525), una dintre cele 19 lupte ale sale cu turcii era purtată la Rucăr, pe drumul spre Brașov (1522). Deosebite sunt faptele primului *unificator* al Țărilor Române, Mihai Viteazul (1593-1601), petrecute, în 1595, la Stoenești, între Câmpulung și Târgoviște, ulterior, 25 noiembrie 1600, lângă vechea reședință de la Curtea de Argeș, unde a angajat ultima sa inițiativă militară la sud de Carpați. Nu peste multă vreme, domnul Matei Basarab (1632-1654) a instalat, la reședința din Câmpulung, o tiparniță. Legături statornice au menținut, cu oamenii acestor locuri, totodată, voievozii Vlad Călugărul

(1481~1495), Constantin Șerban (1654-1658), Șerban Cantacuzino (1678-1688), Constantin Brâncoveanu (1688-1714), dar și unii domni fanarioți (1716-1821).

Evoluția Argeșului înscrie importante și semnificative concepte sau momente din timpul evenimentelor naționale de la 1821, 1848, 1859, 1877, 1918. Bunăoară, Tudor Vladimirescu, inițiatorul acțiunilor novatoare de la 1821, care servise, temporar, în administrația Muscelului, a cuprins orașul Pitești, ca punct strategic nordic al eventualei rezistențe, în planurile mișcării revoluționare, elaborate cu acordul unor patrioți argeșeni. Precipitarea evenimentelor nu a permis, însă, aplicarea celor preconizate, din contră, *oșteanul din Vladimiri* devenea *captiv* al aliaților săi, *liderii* Eteriei elene, în tabăra stabilită la Golești, *plătind*, la 27 mai 1821, cu viața, undeva lângă Târgoviște, îndrăzneala de a ridica doleanțele *neamului de jos* la valoarea *cerințelor cardinale* europene.

Argeșenii și muscelenii s-au implicat activ în *Revoluția de la 1848*, remarcându-se mai multe personalități originare din acest areal, precum: Ion C. Brătianu, Dumitru C. Brătianu, Ștefan C. Golescu, Nicolae C. Golescu, Radu C. Golescu, Alexandru C. Golescu (Albu), Alexandru G. Golescu (Negru), Constantin D. Aricescu, Ion D. Negulici, Nicolae Coculescu, Andrei Pretorian, Nicolae Balotă. De menționat faptul că, în majoritatea lor, membri Guvernului Provizoriu de la 1848 proveneau din asemenea locuri, iar la Rucăr s-a retras, pentru scurt timp, *forul executiv* amintit, într-un moment al dezorientării conducătorilor evenimentului invocat.

În vederea realizării unirii Principatelor Române, respectând cele prevăzute de **Articolul 5** din *Înaltul Împărătesc Firman*, elaborat de Cancelaria Otomană, referitor la alegerile pentru *Adunarea Ad-hoc* a Munteniei, argeșenii au optat să-i reprezinte, prin voința exprimată la 17 septembrie 1857, ca deputați, pe Scarlat Turnavitu, Dumitru C. Brătianu, Ion C. Brătianu, Tudosie Murgescu, iar muscelenii i-au preferat pe Ștefan Golescu, Alexandru G. Golescu (Negru), Constantin D. Aricescu, Ion Tică. Printre cei care l-au întâmpinat pe domnul unirii, Alexandru Ioan Cuza, la București (7 februarie 1859), s-au aflat, împreună cu alți oficiali, piteștenii Nicolae Coculescu și Eftimie Nicolau. Peste câteva luni, în iunie 1859, principale a vizitat reședința Argeșului, iar doamna Elena Cuza va sosi, aici, în ziua de 3 octombrie 1863.

La 1877-1878, pe durata Războiului de Independență, cei mai mulți argeșeni mobilizați au făcut parte din Regimentul 4 Dorobanți, Regimentul 2 Călărași, Batalionul 4 Vânători. Pentru început, *dorobanții* au apărat linia Dunării, apoi, prin **Ordinul Cartierului**

General, vor participa la luptele cu turcii de la Capitanova, Rahova și Vidin, unitățile militare ale *călărașilor* s-au aflat în grupul celor ce au cucerit Rahova, Haltagi, Desa, Tatar, Mahala, Smârdan și Inova, iar *vânătorii*, având Cartierul la Calafat, vor prelua (25 noiembrie 1878), după finalizarea ostilităților și obținerea succesului scontat, controlul asupra orașului Constanța, contribuind la instituirea administrației românești pe teritoriul Dobrogei în etapa dintre cele două tratate de pace, San Stefano, respectiv, Berlin, din 1878. Înaintea festivităților de la București, Guvernul României, împreună cu viitorul rege, Carol I, concentrează oștirea în *triunghiul strategic* Pitești-Câmpulung-Târgoviște, ceea ce relevă importanța acordată arealului Argeș-Muscel în finalul conflictului ruso-turc din 1877-1878. De remarcat faptul că martirii independenței sunt consemnați, din 1984, în originala operă comemorativă **Argeș. Cartea Eroilor**, *bibliofilie* unicat în România, precum și pe monumentele existente în toate localitățile din această parte a țării.

Respect asemănător se acordă eroilor argeșeni și musceleni ai Primului Război Mondial, eveniment care a favorizat Marea Unire de la 1918. Militarii unităților din Pitești se găseau, la 21 august 1916, în zona operațiunilor transilvănene, eșuate, iar spre sfârșitul lunii noiembrie 1916, au ajuns, prin Pasul Buzău, în Moldova, participând (22 iulie - 1 august 1917) la obținerea victoriei contra *Centralilor* de la Mărăști. Remarcăm faptul că Regimentul 4 Argeș, din Pitești, staționat, pentru o vreme, la Iași, a trecut Prutul, în Basarabia (24 februarie 1918), asigurând ordinea pe timpul adoptării *Hotărârii Unirii cu statul român* (27 martie 1918). Se va finaliza, apoi, la Huși. În Pitești revine spre finalul anului 1918. Motive speciale determină Guvernul României să consolideze, însă, suportul militar autohton din Basarabia, unită cu *Patria Mamă*, context în care Regimentul 4 Argeș a plecat din București (25 februarie 1920), fiind păstrat, dincolo de Prut, până la 15 septembrie 1922. Peste exact o lună, regele Ferdinand s-a încoronat, la Alba Iulia, devenind, astfel, primul monarh al României Mari. Semnificația unor asemenea momente este atestată inclusiv prin *Memorialul de Război* de la Mateiaș, Valea Mare Pravăț.

Implicarea țării noastre în cel de Al Doilea Război Mondial, datorită unui climat internațional suficient de complicat, readuce Argeșul în prim-planul temporalității respective. Originar din Pitești, mareșalul Ioan/Ion Antonescu (1882-1946) a motivat participarea la această conflagrație, începând cu 22 iunie 1941, prin obligația istorică a reintegrării Basarabiei și a Bucovinei de Nord în teritoriul național. Reliefăm aspectul că, după *Notele ultimative* ale Uniunii Sovietice, din iunie 1940, mai multe familii de români, din provinciile amintite, se vor refugia în Argeș-Muscel, găsind, la sud de Carpați, adăpost și locuri de muncă

onorabile. Reorientarea politicii externe a României, în august 1944, a impus participarea multor argeșeni și musceleni pe *Frontul de Vest*, până în Slovacia, reeditându-se, în mare măsură, tragediile umane din *etapa estică* a războiului. Trupe sovietice rămân în baze militare apropiate orașelor Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș, până în 1958. Evenimentele anilor 1941-1945 au multiplicat contribuția de sânge a cetățenilor din Argeș-Muscel pe *Altarul sacrificiului suprem*, numele celor deveniți eroi fiind evocate prin recunoștința noastră perpetuă.

În debutul exprimării regimului comunist postbelic, zona nordică a Argeșului și Muscelului cunoscute mișcările unor grupări opozante, cele mai active fiind conduse de Gheorghe Arsenescu și Toma Arnăuțoiu (ofițeri). Denumite *Haiducii Muscelului*, erau anihilate de Securitatea Statului în deceniul șase al secolului XX. Mulți dintre luptătorii sau susținătorii au fost arestați, judecați, condamnați la moarte și executați în Închisoarea Jilava. Totodată, la Pitești a existat celebra *temniță a drasticei detenții*, unde s-au folosit ingenioase *tehnici de reeducare a deținuților*. Prin similitudine, sintagma *Experimentul Pitești*, rămâne de tristă amintire pentru istoria acestor locuri. În așezările sudice, opoziția timpurilor a vizat, prioritar, contracararea *colectivizării* agriculturii.

Sistemele politice și economice din perioada decembrie 1947 (abolirea monarhiei și instaurarea Republicii Populare Române) – 1989 (Revoluția antitotalitară) au conferit zonei Argeș-Muscel o anumită identitate contradictorie, în sensul anulării, de exemplu, a *pluripartidismului* organizațional local, prin impunerea *exclusivismului* piramidei comuniste, fenomen suprapus, intensiv, însă, redimensionării favorabile a structurilor urbane. Bunăoară, ideile promovate în etapa interbelică, de liderii naționali, originari din această parte a României, liberalii Ion I.C. Brătianu (1864-1927), Vintilă I.C. Brătianu (1867-1930), țărăniștii Armand Călinescu (1893-1939), Ion Mihalache (1882-1965), ori de alți militanți politici apropiați acestora, au fost total repudiate.

Spectrul *parlamentarismului* de stânga a propulsat, ulterior, în arena vieții politice naționale și internaționale, personalitatea: savantului endocrinolog Constantin I. Parhon (1874-1969), născut la Câmpulung, Muscel, primul președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale (1947-1952), precum și pe cea a liderului autoritar al Partidului Comunist Român (1965-1989), Nicolae Ceaușescu (1918-1989), deputat de Pitești, în supremul for legislativ al țării, vreme de 17 ani (1952-1969), primul președinte al statului (1974-1989). Din 1969, până în 1990, Argeșul a fost, a *patra putere* industrială etatistă a României postbelice, deținând, *monopolul* național al fabricației de autoturisme, primordialitatea celei mai mari platforme

petrochimice din țară, prevalența anumitor ramuri prelucrătoare, ori din domeniile producerii energiei electrice și nucleare. Ca urmare, în etapa 1968-1989, semnificativ, zeci de delegații străine, de pe toate continentele, au vizitat municipiul Pitești, considerat *arhetip* al aplicării ***Doctrinei dezvoltării socialiste multilaterale***. La 22 decembrie 1989, principalele instituții publice erau ocupate, *fără violență*, de contestatarii vechiului regim.

După 1990, argeșenii și muscelenii s-au readaptat, într-un timp relativ scurt, la principiile inițiativei individuale, liberalizării prețurilor, concurenței de piață, sistemului financiar actual, privatizării, conceptelor continentalizării. Preocupările economice și sociale se mențin, în general, plurivalente, restructurarea întreprinderilor nu a generat o rată exagerată a șomajului, cuantumul investițiilor străine s-a exprimat, până în 2005, constant, iar ritmul constructiv a fost evident. Municipiul Pitești are tendința reală să devină importantă *placă turnantă* a activităților bancare și comerciale, interne și internaționale. Statul edifică în reședința Argeșului unul dintre cele mai mari *campus*-uri universitare din țară, orașul se transformă, în fiecare primăvară, începând din 1978, într-o *Capitală a lalelelor*, la Mioveni, activitatea Companiei *Dacia-Renaul* rămâne profitabilă, iar turismul este promovat agresiv. De asemenea, viața politică exprimă diverse alternative. Cele mai multe instituții cultural-eclesiastice dezvoltă proiecte valoroase. Cu toate acestea, unele capacități productive de pe platformele industriale *Pitești Nord*, Câmpulung și Curtea de Argeș s-au închis, fiind demolate. Numeroși specialiști, cu deosebire tineri, au plecat în țări din Europa Occidentală. Criza continentală, vizibilă din 2008, concurența acerbă, privatizarea cu orice preț, imposibilitatea reînnoirii tehnologice, lasă urme adânci, accentuate prin măsurile de austeritate din 2010. Sute de firme mici și mijlocii au dat faliment.

Pentru argeșeni și musceleni, o personalitate reprezentativă a ultimilor ani a fost social-democratul Nicolae Văcăroiu, parlamentar de Argeș încă de la sfârșitul secolului anterior, șef al executivului în perioada 1996-2000, președinte al Senatului în mai multe legislaturi, președinte interimar al României (20 aprilie – 23 mai 2007). A optat să domicilieze în noul oraș Ștefănești, de lângă Pitești. Totodată, s-au evidențiat și alte nume importante, ce aparțin, ca origine sau prestație, geografiei spirituale, pe care le vom prezenta succesiv, în paginile următoare.

Enciclopedia Argeşului și Muscelului dorim să fie, pe cât posibil, o relevantă *Carte de identitate* pentru locurile și oamenii din acest areal, suprapusă, concludiv, specificității românești. Prin urmare, integrându-se lucrărilor de factură asemănătoare, face trimiteri, alfabetic, la: persoane evidențiate de-a lungul timpurilor, origine din Argeș-Muscel, stabilite definitiv aici, ori cu activitate relevantă, câteva decenii, în spațiul enunțat; familii renumite; localități; instituții publice; asociații; mijloace *media*; comunități etnice; toponime specifice zonei; hidronime; oronime; locuri istorice; glosar de interes general.

Ideea oportunității elaborării ***Enciclopediei Argeşului și Muscelului*** s-a conturat încă din primăvara anului 2003. Primii care au subscris conceptului expus, atunci, de semnatarul acestor rânduri, s-au aflat, cu precădere, statornicii mei colaboratori la scrierea volumelor despre reședința Argeşului, intitulate: ***Pitești. Ghid de oraș*** (1985); ***Pitești. Pagini de istorie*** (1986); ***Istoria municipiului Pitești*** (1988); ***Pitești. Tradiție și contemporaneitate*** (2008). Sunt listate alături de ***Pitești. Memento*** (1983, 2008) sau ***Pitești. Microalbum*** (1988). Este vorba de juristul Silvestru Voinescu (1935-2005), director emblematic al Bibliotecii Județene Argeș (1964-2004), și de profesorul Paul Dicu (1926-2008), multă vreme secretar al Societății de Științe Istorice, Filiala Pitești. S-au raliat imediat, ori pe parcurs, toți cei înscriși în *casetele tehnice* ale acestei lucrări.

Documentele primare, respectiv, ***Criteriile orientative de înscriere în Enciclopedie***, precum și ***Fișa de identificare***, le-am definitivat împreună cu prof. univ. dr. Radu Gava, la 26 august 2006, în laboratorul său de la ultimul etaj al Muzeului Județean Argeș, având o excelentă deschidere vizuală asupra panoramei municipiului Pitești. Primele fascicule din ***Volumul I*** au fost *procesate* de Iuliana Elisabeta Ciucă, de la Biblioteca Județeană *Dinicu Golescu* Argeș, pasionată vizibil de un asemenea proiect.

Pentru început, am stabilit să prezentăm: voievozii Argeşului și Muscelului; academicienii din diferite domenii; oamenii politici și de stat importanți (șefi de stat și de guvern, miniștrii, miniștrii adjuncți, conducătorii de departamente și de agenții guvernamentale); parlamentarii din toate etapele temporale; înalții ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române (patriarhi, mitropoliți, episcopi, egumeni), ori ai altor culte religioase, misionari, teoreticieni, muzicologi în domeniu; prefectii de Argeș și Muscel; președinții și vicepreședinții consiliilor regionale sau județene administrative; primari urbani; liderii locali, inclusiv cei ai altor comunități etnice. Relevanță vor avea faptelor perene.

Totodată, s-au luat în calcul: scriitorii care sunt, cel puțin, membri ai uniunii de profil (prozatori, dramaturgi, poeți, critici literari, memorialiști, alte genuri); compozitorii și plasticienii (membri ai uniunilor din domeniu), dirijorii, interpreții de operă și operetă, istoricii și criticii de artă; generalii, alți comandanți militari cu merite deosebite; eroii căzuți în rezistența antitotalitară, opozanți ai *Experimentului Pitești* sau implicați în *holocaust*, ori uciși în teatrele externe de operațiuni; diplomații (ambasadori, șefi ai consulatelor, atașați, reprezentanți ai României la forurile internaționale, balcanice, continentale sau mondiale); călătorii și expediționarii originari din Argeș-Muscel.

De asemenea, am dorit să evidențiem: profesorii universitari, autorii și cercetătorii remarcați în matematică, informatică, fizică, chimie, biologie, geografie, științe agricole și silvice, astronomie, filosofie, sociologie, psihologie, pedagogie, alte segmente ale educației și comunicării; istorici prolifici din arhive, muzee, edituri; arhitecții și constructorii recunoscuți în breaslă; juriștii de prestigiu (teoreticieni, procurori, judecători, avocați, notari); medicii, farmaciștii, cercetătorii cu calități distincte din sistemul sanitar; actorii de teatru, film, radio și televiziune având rezonanță națională; creatorii și interpreții de muzică ușoară și folclor, apreciați de ascultători, analiști ai fenomenului; publiciști; managerii culturali.

Un loc aparte s-a convenit să-l ocupe: demnitarii medievali, marii proprietari funciari și industriașii tradiționali; oamenii de afaceri cu succese reale în actualitate; inginerii, inovatorii și inventatorii de renume; economiștii, comercianții, finanțiștii, bancherii, exprimând preocupări multiple și benefice; agronomii, fermierii, arendașii apropiați directivelor agricole europene; cadrele didactice din învățământul preuniversitar, care au obținut gradul I, ori titluri doctorale, sunt autori de manuale, cu preocupări de mai mare cuprindere, având cărți în edituri; ziariștii din presa scrisă și audio-vizuală, comentatorii, analiștii, directorii și patronii de publicații, edituri, tipografii; sportivii și antrenorii de performanță, (campioni naționali, locurile I, II, III la Jocurile Olimpice, Campionatele Mondiale, Europene, Balcanice, Universitare) și competență profesională, organizatorii de mari competiții.

Proiectul s-a lansat la 5 octombrie 2006, în Sala de Conferințe *Gheorghe Ionescu-Gion* a Bibliotecii Județene *Dinicu Golescu* Argeș, director, dr. Octavian Mihail Sachelarie. Instituția *centenară* devenea atât locație, cât și principalul suport documentar sau logistic al acestui demers. S-a mizat, totodată, pe potențialul consiliilor locale, bibliotecilor, muzeelor, altor factori din teritoriu. De atunci, în fiecare zi de luni a săptămânii, redactorii sau furnizori

de informații, grupați în *Clubul enciclopediștilor* din Argeș-Muscel, s-au revăzut sistematic, conlucrând benevol, cu onestitate și competență profesională, fără condiționalități.

Au răspuns invitației, importanți oameni de știință și cultură, autori apreciați pentru operele lor, specialiști din domenii convergente, manageri cu experiență, tineri cercetători, studenți, alți cetățeni. Cercul colaboratorilor, făcând parte din generații diferite, a rămas permanent deschis, ceea ce determină să ni se alăture, pe parcurs, valoroși *confrați*. Există cazuri solitare când, din diferite motive, s-a *declinat* opțiunea inițială. Împreună, constituim o adevărată echipă interdisciplinară, regăsită în paginile introductive, demonstrând, constant, rigurozitate, spirit lucrativ, optimism, obligația morală de a finaliza atare scriere de anvergură națională și continentală.

De altfel, reuniunea din 5 octombrie 2006, precizată anterior, nu a presupus *sine qua non* prezența unor oficiali din partea forurilor administrative județene sau municipale, întrucât am dorit să *inducem*, cu deosebire în acest caz, voluntariatul și onorabilitatea civică, promovate frecvent prin diverse îndemnuri ale structurilor Uniunii Europene.

Un prim bilanț s-a realizat la 8 octombrie 2007, când portofoliul cuprindea 1 425 de *potențiali candidați* pentru a fi înscriși în paginile *Enciclopediei Argeșului și Muscelului*. S-a convenit, însă: continuarea documentării asupra calității persoanelor; extinderea tematică a lucrării, prin prezentarea localităților, forurilor și instituțiilor publice, platformelor industriale, mijloacelor *media*, a celorlalte enunțuri întâlnite în text; stabilirea unor *căi de comunicare* cu argeșeni sau musceleni aflați în străinătate; colaborarea cu cei care au preocupări identice în București și în celelalte reședințe județene, cu deosebire în centrele universitare. Ca urmare, termenul pentru finalizarea primului volum, stabilit inițial la doi ani, s-a prelungit, fiind raportat la densitatea ori multitudinea consemnărilor.

Pe lângă bibliografia lecturată și investigarea fondurilor arhivistice, un loc aparte îl ocupă discuțiile purtate nemijlocit de redactorii de specialitate ori documentariști, cu persoanele în viață. Ultimul aspect presupune atât motivarea autenticității celor relatate, cât și oferirea anumitor detalii esențiale, necesare viitorilor *enciclopediști*, scutiți de insistențele suprapuse inițiativelor noastre. Conservând, esența evoluției Argeșului și Muscel în ultimul secol, vom perpetua, cu certitudine, durabilitatea milenară a tot ceea ce ne înconjoară.

Conținutul descripțiilor se dorește realist și echilibrat, *disociat*, pe cât posibil, de conotații politice, subiectivism, influențe colaterale. Susținem, principial, concepția analistului american Charles Beard (1874-1948), care concluzionează: „*Istoricul trebuie să fie, în primul*

rând, un fiu al vremii sale". Sperăm să integrăm, cu succes, sensurile apriori nepărtinitoare, formulate prin diversitatea relatărilor care urmează, multe având un anumit grad de noutate și originalitate, valorilor spiritualității autohtone.

În prezentarea individuală, pornim de la premiza că toate numele listate devin importante, fiind *departajate*, însă, prin ceea ce am numit *etaje informale*, succesive: locul și data nașterii, iar acolo unde a fost cazul, ale decesului, înlocuite, uneori, din lipsa certitudinilor, prin secole sau decenii; profesia *titulară* și adiacentă; stabilirea în Argeș sau etapa activităților relevante din acest habitat, pentru cei proveniți din alte zone, dar care s-au identificat, cel puțin 15-20 de ani, prin realizări personalizate, cu arealul adus în discuție; studiile liceale și universitare, eventual doctorale sau stagii externe de perfecționare; etapele exprimării *productive*; selectarea a cinci elaborări reprezentative (volume, proiecte de arhitectură, construcții finalizate, roluri scenice, creații muzicale, plastice, științifice); domenii de excelență; contribuții distincte la evoluția anumitor domenii; apartenența la foruri publice, recunoașteri comunitare antume sau postume.

Generalizând asemenea criterii, s-a renunțat la nominalizarea, de exemplu, a unor importanți actori de teatru (Gheorghe Leahu, Colea Răutu), care s-au aflat temporar la Pitești, ca și în cazul unor renumiți scriitori. Datele pe care le deținem se vor transfera județelor de obârșie. Spațiile alocate în pagină au pornit, ca principiu, de la *primordialitatea* conferită voievozilor, academicienilor și creatorilor, până spre celelalte calități sau responsabilități civice, miletare, eclesiastice. Oferim cititorilor latitudinea de a concluziona singuri asupra demersurilor întreprinse de cei prezentați în *Enciclopedie*, valorizând, opțional, *etajele informale* amintite mai sus. Deseori, în interiorul textelor sunt persoane asupra cărora vom reveni în succesiunea literelor, numele acestora fiind urmate de (v.) convențional. S-a raportat, ca regulă generală, fiul/fiica la tată și fratele cel mic la cel mare. Până în 1950, cităm județul Muscel (naștere, studii), păstrând, deseori, satele foste comune.

Fiecare redactor de specialitate, înscris în *Caseta autorilor*, semnează, pe domenii asumate, prin inițiale, miniportretele și celelalte consemnări care îi aparțin, respectiv: Valeriu Florian Alexiu (V.F.A.); Tiberiu Cristian Avramescu (T.C.A.); Nicolae Badea (N.B.); Ilie Barangă (I.I.B.); Ion Băcanu (I.S.B.); Ion Bădescu (I.G.B.); Ileana Bălan (I.A.B.); Dănuț Bica (D.B.); Manole Bivol (M.B.); Iulia Boghirnea (I.F.B.); Constantin Budan (C.D.B.); Ion Bulacu (I.T.B.); Constantin Capătă (C.C.); Constantin Cârstoiu (C.G.C.); Gheorghe Chița (G.F.C.); Iuliana Elisabeta Ciucă (I.E.C.); Remus Petre Cîrstea (R.P.C.); Eugenia Constantinescu (E.C.); Grigore Constantinescu (G.C.); Spiridon Cristocea (S.I.C.); Aurelian

Dianu (A.A.D.); Ion M. Dinu (I.M.D.); Dumitru Drăguț (D.D.); Eduard Ionuț Fișcă (E.I.F.); Ion Focșa (I.F.); Radu Gava (R.G.); Dumitru Gherăsoiu (D.I.G.); Gheorghe Hera (G.H.); Elena Heroiu (E.H.); Zicu Ionescu (Z.I.); Nicolae Leonăchescu (N.P.L.); Adriana Lungan (A.L.); Virgil Martinescu (V.M.); Teodor Mavrodin (T.M.); Nicolae Mihăilescu (N.M.); Nicolae Moisescu (N.I.M.); Ion Marius Motreanu (I.M.M.); Liviu Valentin Motreanu (L.V.M.); Alexandru Muțescu (A.M.); Simona Nagiț (S.N.); Claudiu Neagoe (C.N.); Nicolae Necșoiu (N.N.); Gheorghe Nicolescu (G.I.N.); Vasile Novac (N.V.); Margareta Onofrei (M.M.O.); Radu Oprea (R.O.); Filofteia Pally (F.P.); Lucreția Picui (L.P.); Ion Pietrăreanu (I.D.P.); Ilie Popa (I.I.P.); Petre Popa (P.P.); Grigore Popescu (G.P.); Silvia Popescu (S.P.); Marius Postelnicescu (M.I.P.); Vintilă Purnichi (V.P.); Răzvan Silviu Rudi (R.S.R.); Octavian Mihail Sachelarie (O.M.S.); Mariana Sârbu (M.C.S.); Constantin Siman (C.S.); Marian Stoica (M.S.); Adrian Șimon (A.Ș.); Ion Ștefan (I.I.Ș.); Sevastian Tudor (S.T.); Dumitru Văduva (D.V.); Costantin Vărășcanu (C.V.); Ioana Iulica Voicu (I.I.V.); Silvestru Voinescu (S.D.V.)

Demersurile pentru elaborarea *Enciclopediei Argeșului și Muscelului* s-au interferat inițiativei Consiliului Județean Argeș, președinte dr. Constantin Nicolescu, de a organiza, începând din 2007, *Întâlnirile de la Golești* cu personalități contemporane. Detaliile furnizate *virtual* sau *tradițional* au completat, iar uneori au suplinit total, datele oportune *creionării portretistice* a celor cuprinși în lucrarea de față. Informațiile *curriculare* sunt oferite de Muzeul Viticulturii și Pomiculturii Golești, director, dr. Filofteia Pally, care editează, anual, volumul *Fii Argeșului*. Totodată, a fost relansată elaborarea monografiilor, autorii și titlurile fiind consemnate la prezentarea localităților respective.

După cum se va constata, în *Enciclopedie* există un segment mai puțin *abordat* până acum, acela referitor la familii importante din etapele modernă și contemporană. Acceptând premiza conform căreia, renumele satelor sau orașelor din Argeș-Muscel se conturează, primordial, prin eforturile locuitorilor din comunitatea respectivă, dublate de inițiativele gospodarilor oficiali, subscriem, totuși, la faptul că *paternitatea* multor înfăptuiri rezidă în *succesul familial*, regăsit uneori convingător dincolo de limitele geografice ale așezărilor aborigene.

Realitatea întâlnită ne-a determinat să luăm în calcul familii remarcate prin cel puțin trei generații, ai căror membri s-au distins de-a lungul secolelor recente. Sociologia *neamurilor autohtone* se impune a fi extinsă și *revigorată*, cu deosebire în această febrilă etapă a *amalgamării* demografiilor continentale. Aceleași aprecieri și în cazul celor implicați

în apărarea demnității statale și a simbolurilor autohtone, în sporirea potențialului economic, reconstrucția urbană, relansarea ortodoxismului, realizarea de activități diplomatice, culturale și sportive în state europene, asiatice sau africane, ori prezenți pe fronturile menținerii stabilității universale.

*
*   *

Sistematizarea materialelor documentare, precum și evaluarea proporțională a celor înscrise în paginile *Enciclopediei Argeșului și Muscelului*, au impus publicarea acestora pe volume. Pentru început, oferim cititorilor, *virtual*, așadar, **Volumul I**, respectiv, *Literele A-C*. Eforturile noastre sunt dedicate minților luminate din spațiul geografic și istoric al acestei zone care, prin demersurile lor de prestigiu național, ne-au înscris în spiritualitatea continentală.

Așteptăm, cu deosebit interes, opiniile dumneavoastră.

Prof. univ. dr. **Petre POPA**

Pitești, 10 iunie 2010

